

Том озирнувся і побачив чоловіка, який виходив із «Зеленої клітки» і йшов у його напрямку. Том пришвидшив крок. Жодних сумнівів — він переслідував саме його. Том помітив чоловіка ще п'ять хвилин тому, коли той сидів за сусіднім столиком й обережно зиркав на нього, ніби не був *цілком* певен, але майже не сумнівався. Але Тому він здався досить упевненим, тож він похапцем докінчив свою випивку, розплатився і вийшов.

На розі Том пригнувся і швиденько рушив П'ятою авеню. Там був бар «У Рауля». Чи варто ризикнути та зазирнути ще й туди? Випробувати долю і все таке? А може, краще не зупинятися, дійти до Парк-авеню і спробувати втратити свого переслідувача, минувши кілька темних завулків? Але він зайшов до «Рауля».

Поки прямував до вільного стільця біля барної стійки, мимовільно озирався навколо, вишукуючи когось зі знайомих. Побачив кремезного чолов'ягу з рудим волоссям, чие ім'я постійно забував, — він сидів за столиком з молододю блондинкою. Рудоволосий помахав йому, і рука Тома сама по собі теж здійнялася в повітря. Він закинув одну ногу за перекладину високого стільця і напружено дивився на двері, хоча й намагався напустити на себе байдужий вигляд.

— Джин з тоніком, будь ласка, — сказав він бармену.

Невже це той чоловік, якого послали по його душу? Це він, чи не він, чи, може, таки він? Але він аж ніяк не був схожий на копа чи детектива. Він радше скидався на якогось бізнесмена, чийогось батька — гарно одягнений, при тілі, з сивиною на скронях — геть не зрозуміло, ким він міг

бути насправді. Невже саме такому доручили цю роботу — щоб він спершу завів із ним у барі дружню бесіду, а тоді — *гон!* — і ось він уже кладе йому на плече свою руку, а другою показує посвідчення і каже: «*Томе Ріплі, вас заарештовано*». Том не відводив погляду від дверей.

Ось він зайшов. Роззирнувся навколо, побачив Тома й одразу ж відвів очі. Зняв солом'яного капелюха й при-
мостився по інший бік барної стійки.

Господи, чого йому треба? Він точно не схожий на *збоченця*. Ця думка промайнула вдруге, і зараз його виснажений мозок таки намацав і видобув зі своїх закутків те слово, наче саме слово могло його захистити, але краще вже хай він буде збоченцем, аніж копом. Збоченцю він може ввічливо сказати: «Ні, дякую», посміхнутися і піти своєю дорогою. Том засовався на стільці, намагаючись заспокоїтись.

Том побачив, як чоловік махнув бармену, аби той трохи зачекав, і підійшов до нього. Ось і все. Том заціпенів і не зводив із нього погляду. Вони не дадуть тобі більше десяти років, подумав про себе. Ну, може, п'ятнадцять, але в хорошій в'язниці... Тієї миті, коли чоловік розтулив рота, аби щось сказати, Тома пронизав раптовий біль розпачливого й гіркого розкаяння.

— Перепрошую, це ви Том Ріплі?

— Так.

— Мене звати Герберт Грінліф. Я батько Річарда Грінліфа. — Вираз його обличчя збивав Тома з пантелику значно більше, ніж якби він цілився в нього пістолетом. Він по-дружньому посміхався і дивився на Тома з надією. — Ви друг Річарда, чи не так?

У Тома в голові виринули якісь нечіткі спогади. Дікі Грінліф. Високий блондин. У нього водилися гроші. Том пригадав його.

— А, так. Дікі Грінліф. Так.

— Отже, ви знайомі з Чарльзом та Мартою Шріверами. Це вони розповіли мені про вас і сказали, що ви... ем... Може, ми сядемо за столик?

— Звичайно, — люб'язно погодився Том і взяв свою випивку. Пройшов за чоловіком до вільного столика в дальньому кінці невеликого приміщення. «Відстрочення вироку, — подумав він. — Свобода! Ніхто не збирався мене заарештовувати». Тут якась інша справа. Та й що б це не було, мова не йшла про велику крадіжку, підробку документів чи як там воно ще називається. Може, Річард потрапив у якусь скруту? Чи, може, містер Грінліф потребував його допомоги або поради. Том же добре знав, що сказати такому батькові, як містер Грінліф.

— Я дещо сумнівався, чи ви точно Том Ріплі, — сказав містер Грінліф. — Гадаю, я бачив вас лишень одного разу. Ви приходили до нас у гості разом із Річардом, правда ж?

— Здається, так.

— Шрівери описали мені вас. Ми всі намагалися знайти вас, адже Шрівери хотіли, щоб ми зустрілися у їхньому домі. Хтось сказав їм, що ви час від часу навідуєтесь до «Зеленої клітки». Сьогодні я вперше вийшов на пошуки, тож, мабуть, мені дуже пощастило одразу на вас натрапити. — Він посміхнувся. — Минулого тижня я написав вам листа, але ви напевне його не отримали.

— Ні, не отримав. — Марк не передавав йому пошти, подумав Том. Та щоб йому. Може, десь там був і чек від тітоньки Дотті. — Десь тиждень тому я переїхав, — додав він.

— Ага, то ось у чому річ. Насправді, я багато не писав у своєму листі. Тільки зазначив, що хотів би зустрітися з вами й перекинутись кількома словами. Шрівери думали, що ви добре знали Річарда.

— Я пам'ятаю його, так.

— Але зараз ви з ним не листуєтесь? — Чоловік здавався розчарованим.

— Ні. Я вже кілька років не бачив Дікі.

— Ось уже два роки, як він у Європі. Шрівері дуже гарної думки про вас і припустили, що ви могли б вплинути на Річарда, якби написали йому. Я хочу, щоб він повернувся додому. У нього тут є обов'язки... Але поки що він пропускає повз вуха все, що я та його мати говоримо йому.

Том вельми здивувався.

— Що саме Шрівері розповідали про мене?

— Вони казали — гадаю, вони трохи перебільшили, — що ви з Річардом були близькими друзями. Тому вони й були впевнені, що ви з ним листуєтесь. Бачте, я майже не знаю друзів Річарда... — Він глянув на склянку Тома, ніби хотів бодай запропонувати йому щось випити, але Томова склянка була майже повна.

Том пригадав, як колись разом із Дікі Грінліфом був на коктейльній вечірці в Шріверів. Напевне Грінліфи більше товаришували з ними, ніж він сам, і з цього усе й почалося, адже Том бачився зі Шріверами лише кілька разів. А під час їхньої останньої зустрічі, подумав Том, він допоміг Чарлі Шріверу впорядкувати його податкову декларацію. Чарлі був режисером на телебаченні й геть заплутався у своїх додаткових заробітках. Чарлі вважав Тома генієм, адже він зумів так підтасувати всі цифри, що сума вийшла меншою, ніж у самого Чарлі, і до того ж усе виглядало цілком законно. Можливо, саме тому Чарлі так гарно відгукувався про Тома й порекомендував його містеру Грінліфу. Під враженням того вечора Чарлі міг сказати містеру Грінліфу, що Том був розумним та поміркованим, сумлінним та чесним і завжди готовим прийти на допомогу. Однак він трохи помилявся.

— Підозрюю, що ви не знаєте інших близьких друзів Річарда, які б могли якось вплинути на нього? — жалібно запитав містер Грінліф.